

KOMUNISTIČKA MISTIKA*

► Piše: **dr. fra Vendelin Vasilj**

Komunizam je kamen smutnje za današnje čovječanstvo. Jednima je komunizam nada, drugima strašilo. Jedni gledaju u komunizmu sve lijepo i ružičasto, a drugi sve crno i jadno. Jasna je i poznata činjenica, da je komunizam danas u opadanju i propadanju. Komunizam doživljava sve veće neuspjehe u politici, ekonomiji, nauci, socijalnom poretku i na svim poljima ljudske djelatnosti. Mi smo svi svjedoci toga propadanja i neuspjeha, ali ih nitko nije bolje zapazio i razotkrio kao što su istaknuti francuski komunisti André Gide i M. Yvon, nekadašnji najzagrijaniji širitelji komunizma u Evropi. Oni su se najposlije razočarali u komunizmu, uvidjeli su njegovu laž i nemoć da usreći čovječanstvo, a to svoje razočaranje, prije nekoliko godina, iskreno su priznali u svojim djelima, koja su pobudila veliku senzaciju u cijelom svijetu.

Ali uza sve neuspjehe komunizma mi vidimo, da on još i danas imade veliki broj fanatičnih pristaša, koji su za pobjedu svojih načela spremni i žrtve podnositi. Koja je

to privlačiva moć, koja ljude vuče u komunizam, dok on iz dana u dan doživljava sve veće neuspjehe? Ta moć jest komunistička mistika.

Govoriti i pisati o komunističkoj mistici na prvi mah izgleda smiješno. Kako može biti govora o mistici i religioznom karakteru komunizma, kada je poznata činjenica da je komunizam apsolutna negacija svake religije. Ipak komunizam je neka vrsta religije, bolje reći, komunizam je pseudo-religija. Da izbjegnemo svako brkanje pojmova, potrebno je unaprijed istaknuti slijedeće. Ako se riječi religija i mistika uzmu u njihovu pravom značenju, pod kojim se razumjeva odnošaj i duhovna veza stvorenja sa Stvoriteljem ili bilo kakvo štovanje jednog Apsolutnog Bića, onda se ne može govoriti o bilo kakvom religioznom karakteru ili mistici komunizma. Ako se religija i mistika uzmu u njihovu profanom značenju, kojim se izražava posebno psihološko stanje čovjeka, slijepo vjerovanje u jednu tvrdnju ili apsolutna privrženost jednom

* Tekst donosimo u izvorniku.

načelu, onda se može govoriti o religioznom karakteru i mistici komunizma. U tome smislu može se sigurno reći, da je komunizam jedna nova vjera, vjera u materiju izvan koje nema i ne može biti ništa, vjera bez Boga, vjera koja otvoreno niječe Boga. Komunistički prvak Karlo Marks piše svome prijatelju Hardmneu: »Proleterska vjera je bez Boga zato što ona hoće da ponovno ustanovi božanstvo čovjeka.« U povijesti čovječanstva ovo je prvi slučaj da jedna quasi-religija ima za svoj osnovni princip nijekanje svakog vrhunarnog bića.

Istina, komunistička je mržnja prema bilo kojoj pozitivnoj religiji tolika, da im je i sami izraz religija odvratna i da će gotovo svaki komunist odlučno odbiti tvrdnju da je komunizam neka vrst religije iako to u stvari jest. Pseudo-religiozni karakter komunizma jasno je priznao i istakao francuski socijalistički vođa Leon Blum u francuskom parlamentu 4. veljače 1925. kada je rekao: »Kada nam se kaže: "Vi ste jedna crkva", kao što je rekao prije 20 godina Clemenceau Jaures-u, to nas ne vrijeda ni najmanje. Mi smo također internacionalna organizacija i mi smo neka vrst katoličanstva. Mi također težimo za duhovnom vlasti. Mi također pokušavamo stvoriti nešto slično vjeri, ali se naša vjera temelji na ljudskoj pravdi, a ne na božanskoj objavi, a u psihološkim elementima jako je slična crkvenoj vjeri. Mi također pokušavamo stvoriti kod naših pristaša formu pristajanja kakovu i vi tražite od vaših pristaša. Mi također radimo, da socijalizam bude opće pravilo života, koje mora ravnati sve naše misli i sva naša djela. Mi također pokušavamo da stvorimo kod naših pristaša duh odricanja i požrtvornosti. I ako hoćete, reći ću vam, mi također, kao Crkva Katolička ponosimo se da promatramo sve događaje i sve sub specie aeternitatis, to jest, pogledom na vječnost.«

Treba znati, da je socijalizam i komunizam ustvari isto. Oni se razlikuju samo po metodama rada i načinu primjene nauke na život, a nauka im je gotovo ista.

Zanimljiva je činjenica, da komunistička pseudo-religija po vanjskim znakovima slična vjeri s kojom je u najvećoj oprečnosti, naime kršćanskoj vjeri. Ta vanjska sličnost lako se opaža, ako samo spomenemo da i komunizam, kao najotvoreniji bezbožni sistem, ima svoje božanstvo, kojemu mora sve služiti i kojemu se mora sve žrtvovati, a to je ideja proletarijata. Komunizam ima svoje dogme, o kojima pravi komunist ne smije sumnjati, raspravljati niti ih ispitivati, nego ih mora slijepo vjerovati i javno ih ispovijedati pod kaznu izopćenja iz stranke. Tu sudbinu doživio je Trocky i mnoštvo nekada uglednih i uplivnih komunista. Komunističke dogme jesu proizvoljne, naivne i nedokazane tvrdnje komunističkih učitelja, na kojima se osniva njihov tobože »znanstveni socijalizam«. Komunizam ima svoj posebni moral, po kome je sve dozvoljeno, što je dobro za komunističku stranku i proletarijat, a zlo i nedozvoljeno što je protiv stranke i proletarijata. To je jasno priznao francuski

komunist Cachin u parlamentarnoj debati 7. decembra 1924. kada je rekao: »Imadu dvije vrste nasilja. Jedno nasilje, koje služi revoluciji, drugo koje je sprečava. Prvo je nasilje moralno dobro, a drugo je zlo... To je što vi nikada nećete razumjeti«. Komunizam ima i neku vrst objave, a to su principi njihova »znanstvenog socijalizma«, koje su komunistički učitelji Marks, Engels, Lenjin i drugi objavili čovječanstvu. Komunizam ima i svoje proroke, a to su opet njihovi učitelji, koje oni štiju kao svece, osobito, Lenjina, čiji je grob, gdje on leži mumificiran, stjecište proleterskih hodočašća. Komunizam ima i svoje misionare, a to su propagatori komunizma u svijetu. Komunizam ima i svoje »sveto pismo«, a to su spisi komunističkih učitelja, koji se moraju doslovno vjerovati i opsluživati, a ako ih treba tumačiti, to može jedino živući »veliki svećenik« s Kremlja, sada drug Staljin. Komunisti imadu i neku karikaturu sakramenta, kao »crveno krštenje«, »crveni pogreb« itd. koje upotrebljavaju često u protuvjerskoj propagandi. Vjerski simboli komunizma jesu mašine, alat, a u prvom redu srp i čekić. Komunisti često i rado predbacuju katoličkoj Crkvi inkviziciju, koja je radi samog osumnjičenja bez dokaza krivnje, usmrtila hiljade i milijone nevinih ljudi.

Komunizam ima i svoje misterije, koje nitko ne može shvatiti niti dokazati, nego ih moraju slijepo vjerovati. Dva glavna misterija komunizma jesu: 1. Mit o zemaljskom proleterskom raju za koga ne zna nitko gdje, kada i kakav će biti, koji je uvijek bliz, a uvijek ostaje nedostiživ i neostvaren, i ostatak će navijeke jedna pusta, zavodljiva

nada. 2. Mit o mesijanizmu proletarijata, ali ne sadašnjeg stvarnog proletarijata, nego nekog idealnog, umišljenog proletarijata, kojeg niti je kada bilo, niti će biti. Ova dva mita nijesu komunistička originalnost. Davno prije komunističkih proroka nebrojene milenarističke sekte sanjale su o ostvarenju zemaljskoga raja. Milenarističke i mesijanističke ideje židovskog su porijekla i židovski potomak Karlo Marks postao im je fanatični propagator. Čitava Marksova nauka isprepletana je milenarističkim i mesijanističkim idejama i to je jedan od najvećih razloga, da je njegovu nauku s oduševljenjem prihvatio ruski narod, koji je po svojoj naravi sanjarski raspoložen. Da se je u ruskom narodu našlo dosta pristaša Marksove mesijanističke i milenarističke utopije, tome su dosta doprinijele mnogobrojne sekte u Rusiji i gotovo opće uvjerenje ruskoga naroda da je Bog Rusima dodijelio neku posebnu vjersku misiju među svim narodima. Tako su komunistički misteriji obična kopija starih zabluda. Originalno komunističko jest jedino to, što su dotada milenarističke ideje, čisto duhovnog karaktera, komunisti potpuno materijalizirali. Komunistički, »zemaljski raj« nema apsolutno ništa duhovnog, to je čisto zemaljski, materijalni, ekonomski raj.

Komunizam se također pretstavlja kao preporoditelj palog čovječanstva. Primitivno čovječanstvo prema komunističkom mišljenju bilo je idealno komunističko i živjelo je u potpunom zadovoljstvu i sreći, u stanju nevinosti. Ovo sretno stanje bilo je vrlo kratkog vijeka. Napast sebičnosti i želja za bogatstvom ljude je navela da su ustanovili privatno vlasništvo i da su počeli požudno gomilati materijalna dobra za sebe. To je prouzročilo pad čovječanstva, to je ljudski istočni grijeh. O tome Marks kaže u svom glavnome djelu Kapital, str. 364.: »Nagomilavanje materijalnih dobara kod pojedinaca igra po prilici istu ulogu u ekonomiji, kao istočni grijeh u teologiji«. Po ovome smrtnom padu čovječanstvo je izgubilo svoju primitivnu nevinost i sreću. Želja za što većim dobitkom počela je raskidati ljudsko srce i da toj želji udovolje ljudi su se dali na bezdušno iskorišćavanje svoje nejače braće. Odatle su nastale sve socijalne nepravde, koje su dovele do ovoga nepodnosivog stanja u kapitalističkom društvu. Tražeći primitivnu izgublenu nevinost i sreću i nemogavši je radi grijeha privatnoga vlasništva i želje za što većim dobitkom ponovno naći, ljudi su se podali vjerskim iluzijama, koje im pružaju neku prevarljivu utjehu. Nakon dugog i teškog ispaštanja čovječanstva za ovaj istočni grijeh, dolazi komunizam, koji navješta otkupljenje čovječanstva, povratak zemaljskog raja, ljudske nevinosti i sreće, a to će se ostvariti uspostavom novog komunističkog društva i čovjeka. Novo komunističko društvo bilo bi bez klasa i klasne borbe, jer ne bi bilo privatnog vlasništva i drugih nepravda, nego bi vladao razum, pravda i mir. Za komuniste je čovjek po svojoj

naravi sama dobrota a pokvarilo ga je kapitalističko društvo i privatno vlasništvo, koje kada se dokine i zamijeni novim komunističkim društvom i zajedničkim posjedom, ljudi će postati opet dobri, nesebični, pravedni i radljivi.

Kolika je razlika između komunističke mistike i stvarnosti, gdje komunisti dođu na vlast, svakome je jasno. U Rusiji i Španjolskoj komunisti su jasno pokazali, da su novi komunistički ljudi gori od zvijeri, a njihov društveni poredak inkarnacija nerada. Ali uza sve to komunistička mistika ne gubi od svoje snage, jer se javno naučava da su u prvom stadiju komunističke vlasti svi ti neredi i zločina potrebnici, da se stvori novi komunistički poredak i odgoje novi komunistički ljudi. Kada će taj sretni čas kucnuti, to nitko ne zna. U tome se baš i sastoji komunistička utopija. Ove zavodljive i laskave tvrdnje o uzvišenom pozivu proletarijata omogućuju komunističkim prvacima zagrijati vjerne mase i pred najvišim opasnostima i poteškoćama. Tako je Trocky – bivši šef crvene vojske haranžirao vojničke mase u najtragičnijem času građanskog rata slijedećim riječima: »Svećenici svih vjera mogu sad pričati i priče o nekom raju na drugom svijetu, mi izjavljujemo da hoćemo stvoriti za čovječanstvo stvarni raj na ovome svijetu. Ovaj veliki ideal mi ne možemo izgubiti s vida ni jedan čas, jer to je najuzvišeniji cilj za kojim čovječanstvo čezne i u kome je ujedinjeno sve što je najljepše i najbolje kod starih vjera.«

Otkupitelj i preporoditelj palog čovječanstva prema komunizmu neće biti neko vrhunaravno biće, Mesija, nego proletarijat. Otkupljenje i preporođenje čovječanstva komunizam očekuje od suradnje svjetskog proletarijata, njegovih stvaralačkih snaga, patnja i žrtava, koje su zato neophodno nužne. Ali moramo znati, da taj preporoditelj – proletarijat nije današnji stvarni proletarijat, kakova mi danas vidimo i znamo, nego neki fiktivni, umišljeni proletarijat, čist od svakoga zla. To je umišljena ideja proletarijata. Samo taj umišljeni, idealni proletarijat slobodan od istočnoga grijeha, posjeda, izrabljivanja drugih i svih mogućih vjerskih iluzija sposoban je povratiti čovječanstvu slobodu, nevinost i izgubljeni zemaljski raj.

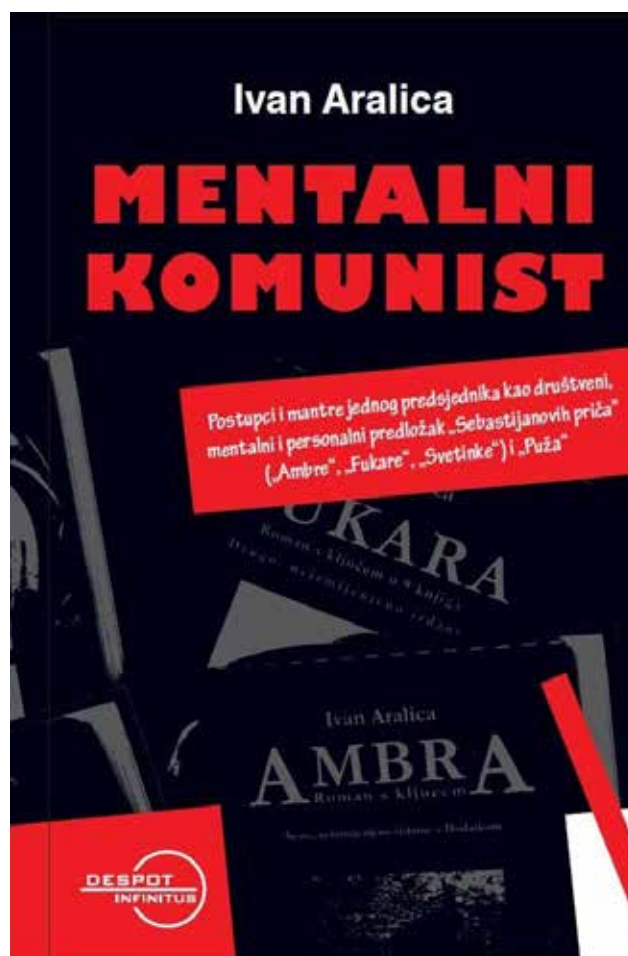
Ove temeljne principe svoje mistike komunisti ne mogu, pa i ne pokušavaju znanstveno dokazati iako svoju nauku bučno proglašavaju »znanstvenim socijalizmom«, nego ih slijepo vjeruju i ne usuđuju se uopće ispitivati ih. Ovaj pseudo-religijski karakter komunizma i sačinjava njegovu veliku moć kod zavađanja ispaćenih masa, kao i njegovu strašnu moć vjersku opasnost, koja se sastoji u tome što uspava u ljudima naravnu potrebu vjere, a ukoliko je ne uspava, zadovolji je na prividan, lažan način i tako postaje jedna jaka zapreka da čovjek jednom zalutao dođe do prave vjere. Slijepa vjera i neka s fanatizmom pomiješana sigurnost u pobjedu njihove ideologije stvara među komunistima jedno opasno psihološko raspoloženje. Vjera u uzvišeni poziv proletarijata – ot-

kupljenje svijeta – ulijeva uvjerenim komunistima veliki zanos i požrtvovnost za ostvarenje proleterskog cilja, a duh mržnje i revolta protiv svega, što ne služi tom cilju. Uvjereni komunisti spremni su na sve žrtve, da zadovolje tom utopijskom pozivu proletarijata. Sasvim je pogrešno mišljenje, da njihov zanos i požrtvovnost dolaze jedino od niskih osjećaja: osvete, mržnje, samoljublja i želje za ličnim uživanjem. Ne! Uvjereni, iskreni komunisti nadahnuti su čisto idealističkim osjećanjima i ponosom da se bore za jednu uzvišenu čovječansku stvar. Oni su često plemeniti, velikodušni i jako nesebični, jer oni su uvjereni da lično neće dočekati ostvarenje obećanog zemaljskog raja, ali su ipak spremni za velike žrtve, da ga priprepe svojoj braći i potomcima, koji dolaze iza njih. Dobro kaže francuski socijolog J. Duperray: »Iskreni komunist ima strastvenu dušu, jer je on opsjednut idejom oslobodilačke revolucije; on ima asketsku dušu, jer se on odriče svega, samo da pobjedi njegovo načelo; on ima disciplinarnu dušu, jer dragovoljno prima slijepu poslušnost, koja je potrebna; on ima požrtvovnu dušu, jer on zna da neće dočekati definitivne pobjede svojih načela, ali je on uvjeren da njegovo trpljenje služi tome, da proletarijat postigne obećani zemaljski raj i ta je pomisao dostatna, da uzdrži njegov zanos.« Što znače za ovako zanesene duhove najveće žrtve, kada se usporede sa uzvišenosti i veličinom stvari za koju se oni bore!

Bez sumnje svi komunisti nijesu ovako idealistički raspoloženi. Kao što ima mlakih i neiskrenih kršćana, ima i to većina, mlakih, neiskrenih, nazovi komunista, cinika i licemjera, koji su komunisti samo radi ličnog interesa, koji ne gledaju u komunizmu ništa drugo nego sredstvo da iskale svoju mržnju protiv sadašnjeg ljudskog društva i poretka u njemu i da lično postignu i uživaju obećani zemaljski raj. Sigurno je da je ogromna većina ovakovih komunista interesečija, a oni su, makar brojem bili jači, manje opasni od one male čete uvjerenih i fanatičnih komunista, čiji mali broj nadomješta vrlo dobro njihov veliki fanatizam, zanos i spremnost za najveće žrtve za ostvarenje komunističkog programa.

Proglasivši materijalizam jedinom i apsolutnom istinom, komunizam postaje u svojoj biti nesnošljiv prema svim drugim naukama i on ih napada sa svom žestinom i fanatizmom. Kako kaže lijepo J. Maritain, komunizam je u svojoj biti nesnošljiv kao i svaka religija sa stalnom dogmatikom. Da jedna religija sa određenom dogmatikom bude snošljiva potrebna joj je vrhunaravna ljubav, koju komunizam zamjenjuje mržnjom.

Komunistička mistika s osobitim uspjehom djeluje na omladinu, ne samo u Rusiji, nego na čitavom svijetu. Omladina često puta pristaje uz komunizam čisto iz mode. Mladu čovjeku imponira da se razlikuje od svoje okoline i je li njegova okolina protiv komunizma, on će

biti za nj. Česti su slučajevi osobito kod nas Hrvata, da omladina pristaje uz komunizam čisto iz objijesti. To su sinovi i kćeri velike gospode, teških milionera, koji su u svojoj raskalašenosti i objijesti prošli sve što ne valja i zautstavili se na najgorem. Ta objijesna djeca znadu često držati i panegirike socijalnoj pravdi, bratstvu i jednakosti, a njihov život najočitija je negacija bratstva i jednakosti i njihov položaj temelji se na socijalnoj nepravdi i izrabljivanju sirotinje. To su najgori lašci, koje treba bezobzirno udarati po prstima. Mnogo omladine pristaje uz komunizam, jer su revoltirani socijalnom nepravdom u svijetu i jer lično pate od tih nepravda, pa od lažnih komunističkih obećanja očekuju bilo kakvu olakšicu. Ovakvu omladinu treba razumjeti, pomoći joj i spašavati je na vrijeme.

Komunisti kažu: Vjera je opijum naroda. A za komunističku mistiku zapravo se može reći da je »opijum naroda«, jer ona zavodi toliko plemenitih duša, koje se usprkos vanjskog pristajanja uz materijalizam pokazuju uistinu idealističke u svome nastojanju da ostvare jednu utopiju, koliko neostvarivu, toliko opasnu. ✍

Kalendar Svetog Ante 1942., Glasnik svetog Ante, Sarajevo, 1942., str. 130. – 136.